

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/5052. számú
törvényjavaslat**

egyres szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról

Előadó:

**Balog Zoltán
emberi erőforrások minisztere**

Budapest, 2015. június

2015. évi ... törvény**egyreszoros szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról***1. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása***1. §**

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 4. § (1a) bekezdés 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően e törvény alkalmazásában nem minősül jövedelemnek]

„1. a rendkívüli települési támogatás, a lakásfenntartási támogatás, az adósságcsökkentési támogatás, valamint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott települési támogatás,”

2. §

(1) Az Szt. 20. § (5) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem kell vezetni)

„a) a (2) és (4) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartást falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka esetén,”

(2) Az Szt. 20. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Csak a (2) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés a) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni

a) nappali melegező és éjjeli menedékhely esetében, valamint

b) családsegítés esetében, ha a külön jogszabályban meghatározott szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.”

3. §

(1) Az Szt. 20/C. § (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(A szociális hatóság a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza)

„e) házi segítségnyújtás esetén a megállapított gondozási szükségletre és az ellátott számára nyújtott szolgáltatás tartalmára vonatkozó adatokat.”

(2) Az Szt. 20/C. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Nem kell az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba venni az adatokat falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása és utcai szociális munka esetén.

(3) Az (1) bekezdés *a*) pontja szerinti adatok közül csak a 20. § (2) bekezdés *a*) pontja és a 20. § (4) bekezdés *a*) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni

a) nappali melegező és éjjeli menedékhely esetében, valamint

b) családsegítés esetében, ha a külön jogszabályban meghatározott szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.”

4. §

Az Szt. Adatkezelés alcíme a következő 24/A. §-sal egészül ki:

„24/A. § A Kormány által kijelölt szerv a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos adatok gyűjtése, rendszerezése és közzététele, valamint a széleskörű tájékoztatás érdekében – Szociális Ágazati Portál elnevezéssel – honlapot működtet.”

5. §

Az Szt. 36. § (2) bekezdés *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A 34. § (2) bekezdésében foglaltakon túl meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek]

„*a*) aki az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködés keretében számára felajánlott, az Ft. 54. § (10a), (10b), (10c) bekezdésében foglaltak szerinti munkalehetőséget nem fogadja el vagy a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát jogellenesen megszünteti, továbbá akinek a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a munkáltató a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 78. §-a szerint azonnali hatályú felmondással szüntette meg;”

6. §

(1) Az Szt. 58/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultság további feltétele

a) az új szociális szolgáltatóknak, intézményeknek,

b) házi segítségnyújtás esetén az új ellátotti létszámnak,

c) nappali ellátás és szakosított szociális ellátás esetén – a külső férőhelyek és az időszakos férőhelyek kivételével – az új férőhelyeknek,

d) támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, új feladatmutatóknak

a szociális szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő, külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadása (a továbbiakban: befogadás), az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv által fenntartott szociális szolgáltatók és szociális intézmények, valamint a 131/A. §-ban foglalt szociális szolgáltatások kivételével.”

(2) Az Szt. 58/A. §-a a következő (2g) bekezdéssel egészül ki:

„(2g) Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a (2c) bekezdés nem alkalmazható, a befogadásra a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által meghatározott és közleményben közzétett kapacitások, vagy a (2f) bekezdésben foglaltak alapján kerülhet sor.”

7. §

Az Szt. 63. § (2)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

(3) Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

(4) Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

(5) Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. A gondozási szükséglet vizsgálata keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt, valamint a napi gondozási szükséglet mértékét. A megállapított gondozási szükségletet a működést engedélyező szerv felülvizsgálhatja és módosíthatja.

(6) A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről, ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjaira napi 4 órában történő házi segítségnyújtásra jogosult.

(7) Amennyiben a házi segítségnyújtás során

- a) szociális segítség biztosítása esetén személyi gondozási feladatok ellátása válik szükségessé, a gondozási szükséglet vizsgálatát ismételten el kell végezni,
- b) szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.”

8. §

(1) Az Szt. 64. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A családsegítés keretében biztosítani kell

- a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- c) a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- d) a közösségfejlesztő, valamint az egyéni és a csoportos terápiás programok megszervezését,
- e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve az egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- f) a családokon belüli kapcsolatok erősítését szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- g) a menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését.”

(2) Az Szt. 64. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egyazon szolgáltató keretében hozható létre.”

9. §

Az Szt. 65/E. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter regionális illetékességgel diszpécserközpontokat jelöl ki az utcai szociális munkát végző, külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő szervezetek közül. A kijelölés visszavonásig szól.”

10. §

Az Szt. 86. § (1) bekezdés *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A települési önkormányzat köteles biztosítani)

„*e*) a *b*)-*d*) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz – különös tekintettel a családsegítésre – való hozzáférést.”

11. §

Az Szt. 92/K. §-a a következő (8)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A Szociális Ágazati Portálon – a (9) bekezdésben meghatározott módon – közzé kell tenni

- a) a működést engedélyező szervnek a szociális szolgáltató, szociális intézmény (székhely, telephely) ellenőrzése során hozott, fellebbezésre való tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatát,

b) a működést engedélyező szerv jogerős határozatát, fenntartóval kötött hatósági szerződését és hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegését megállapító végzését, ha a szociális szolgáltató, szociális intézmény (székhely, telephely) személyi vagy tárgyi feltételeinek hiánya miatt jogkövetkezményt állapított meg, vagy a fenntartóval hatósági szerződést kötött,

c) a működést engedélyező szerv jogerős határozatát, fenntartóval kötött hatósági szerződését és hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegését megállapító végzését, ha a 92/L. § (1) bekezdés *a)*, *b)* vagy *e)–k)* pontjában meghatározott jogsértés miatt jogkövetkezményt állapított meg, vagy a fenntartóval hatósági szerződést kötött,

d) az *a)–c)* pont szerinti ügyben a jogorvoslat vagy megismételt eljárás során hozott és a közzétett döntés érdemében változást eredményező hatósági döntést vagy bírósági határozatot.

(9) A hatósági döntésről és a hatósági szerződésről közzétett dokumentumnak tartalmaznia kell

a) a közzététel napját és a (8) bekezdés szerinti jogcímét,

b) az eljáró működést engedélyező szerv megnevezését,

c) az ügy számát és tárgyát,

d) a 92/L. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti jogsértés esetén

da) a szolgáltatást nyújtók nevét,

db) a nyújtott szolgáltatás megnevezését,

dc) a szolgáltatásnyújtás helyét, és

dd) a megállapított jogkövetkezményeket,

e) a *d)* pontban nem említett jogsértés esetén

ea) a fenntartó nevét, székhelyét és adószámát,

eb) a szociális szolgáltató, szociális intézmény (székhely, telephely) címét és ágazati azonosítóját,

ec) a jogsértéssel érintett szolgáltatás megnevezését,

ed) a megállapított tényállást,

ee) a megsértett jogszabályi rendelkezések megjelölését, és

ef) a hatósági döntésben megállapított jogkövetkezményeket, illetve a fenntartó által a hatósági szerződésben vállalt kötelezettségeket, és az azok megszegésének esetére kikötött jogkövetkezményeket,

f) a jogerő beálltára vagy annak hiányára történő utalást,

g) a döntéssel szembeni jogorvoslati eljárás tényét, valamint

h) a jogorvoslat vagy megismételt eljárás során hozott hatósági döntés vagy bírósági határozat esetén a hatósági döntést vagy bírósági határozatot, és annak rövid indokolását.

(10) A Szociális Ágazati Portálról a közzétett dokumentumot

a) a szociális szolgáltató, szociális intézmény (székhely, telephely) szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzését követően haladéktalanul el kell távolítani, ha a 92/L. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti jogsértő állapot a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel szűnik meg,

b) a jogsértő állapot megszűnését követő öt év elteltével kell eltávolítani, ha a 92/L. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti jogsértő állapot nem a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel szűnik meg,

c) az *a)* és *b)* pontban nem említett esetben a jogsértés időpontját, illetve a jogsértő állapot megszűnését, de legkorábban a közzétételt követő egy év elteltével kell eltávolítani.”

12. §

Az Szt. 92/L. § (1) bekezdése a következő *l)* ponttal egészül ki:

[A működést engedélyező szerv szociális igazgatási bírságot (a továbbiakban: bírság) szabhat ki]

„*l)* az intézményvezetővel, ennek hiányában a gondozási szükséglet vizsgálatát tényleges végző személlyel szemben, ha házi segítségnyújtás esetén nem a valóságnak megfelelően állapította meg, hogy az ellátott számára szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e, vagy nem a valóságnak megfelelően állapította meg a napi gondozási szükséglet mértékét.”

13. §

Az Szt. 92/M. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„92/M. § (1) A 92/L. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben a bírság legalacsonyabb összege 250 000 forint, legmagasabb összege 1 000 000 forint.

(2) A 92/L. § (3) bekezdése szerinti esetben a bírság legmagasabb összege 50 000 forint.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben nem említett esetben a bírság legmagasabb összege 200 000 forint.

(4) A bírság összegét az eset összes körülményeire, így különösen a jogsértés súlyára, a jogsértéssel okozott érdeksérelem nagyságára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására és – fenntartóra kiszabott bírság esetén – a bírság megfizetésének az ellátás színvonalára gyakorolt hatására tekintettel kell meghatározni.”

14. §

Az Szt. 115/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A házi segítségnyújtás egy órára eső intézményi térítési díja nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1%-a.”

15. §

Az Szt. 116. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Házi segítségnyújtás

a) térítésmentesen csak a 114. § (3) bekezdése esetében nyújtható,

b) személyi térítési díja esetében a 115. § (3) bekezdése szerinti csökkentés csak akkor alkalmazható, ha az ellátott jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, egyedülálló esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át.”

16. §

Az Szt. 117. §-a a következő (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2b) A 117/C. § szabályait nem lehet alkalmazni arra az igénybevevőre, aki fogyatékos személyek, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek ápoló-gondozó otthonában rendelkezik intézményi jogviszonnyal a támogatott lakhatás igénybevételét megelőzően.”

17. §

Az Szt. 131/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„131/A. § A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás és az utcai szociális munka működtetését az állam – a külön jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni. Az éves támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.”

18. §

Az Szt. a következő 136. §-sal egészül ki:

„136. § (1) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi ... törvénnyel megállapított 37/B. § (1) bekezdésében foglaltakat a közfoglalkoztatásba a hatálybalépést követően bevont egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátásban részesülő személyek esetében kell alkalmazni.

(2) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi ... törvénnyel megállapított 92/K. § (8)–(10) bekezdését akkor kell alkalmazni, ha
a) a jogsértést 2015. július 31-ét követően követik el, vagy a jogsértő állapot 2015. július 31-ét követően szűnik meg, és
b) a működést engedélyező szerv a jogkövetkezményt 2015. július 31-ét követően állapítja meg.

(3) Ha a 92/L. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti jogsértő állapot 2015. augusztus 1-jét megelőzően megszűnik, a 2015. augusztus 1-jét megelőzően hatályos bírságösszeget kell alkalmazni.

(4) A 2015. augusztus 1-jén házi segítségnyújtásban részesülők esetén a gondozási szükséglet vizsgálata során – a 2015. augusztus 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések alapján – megállapított pontszámot és gondozási óraszámot a fenntartó 2015. szeptember 30-áig rögzíti a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából vezetett nyilvántartásban.

(5) 2016. január 1-jétől a területi lefedettséget figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe – a rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül – törvény erejénél fogva befogadottnak minősül az a támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás, valamint a hozzájuk tartozó feladatmutató, amely után a fenntartó 2015. október 1-jén hatályos finanszírozási szerződés alapján támogatásra jogosult. A 2016. január 1-jét megelőzően hatályos 131/A. § alapján nyújtott állami támogatásra 2015. december 31-ét követően is a 2016. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(6) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi ... törvénnyel megállapított 92/L. § (1) bekezdés *l)* pontját 2016. január 1-jétől abban az

esetben is alkalmazni kell, ha gondozási szükséglet vizsgálata 2016. január 1-jét megelőzően történt.

(7) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi ... törvény hatálybalépésekor házi segítségnyújtásban részesülő személyek gondozási szükségletét a 2016. évi állami támogatás igényléséig, de legkésőbb 2015. december 31-éig – az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi ... törvénnyel kihirdetett, 2016. január 1-jén hatályba lépő szabályok alapján – felül kell vizsgálni.”

19. §

(1) Az Szt.

- a) 20/B. §-ában a „miatt” szövegrész helyébe az „érdekében” szöveg, a „külön jogszabályban” szövegrész helyébe a „kormányrendeletben” szöveg,
- b) 37/B. § (1) bekezdésében az „(1) bekezdés a) és c) pontja szerinti esetben” szövegrész helyébe az „(1) bekezdése szerinti esetekben” szöveg,
- c) 45. § (1) bekezdésében a „meghatározott feltételek alapján” szövegrész helyébe a „meghatározott feltételek alapján – pénzbeli vagy természetbeni formában –” szöveg,
- d) 64. § (2) bekezdésében a „valamint a gyermekjóléti szolgálat,” szövegrész helyébe az „a gyermekjóléti szolgálat,” szöveg,
- e) 64. § (5) bekezdésében az „az igénybe vevő környezetére,” szövegrész helyébe az „a szolgáltatást igénybe vevő környezetére,” szöveg,
- f) 66/A. § (1) bekezdés b) pontjában a „(2) és a (3)” szövegrész helyébe a „(2)–(5)” szöveg,
- g) 86. § (2) bekezdés a) pontjában a „családsegítést,” szövegrész helyébe a „személyes gondoskodás keretében családsegítést,” szöveg,
- h) 92/K. § (4a) bekezdésében a „szolgáltatói nyilvántartást vezető szerv honlapján” szövegrész helyébe a „Szociális Ágazati Portálon” szöveg,
- i) 115. § (4) bekezdés b) pontjában a „nem” szövegrész helyébe az „egyházi és nem” szöveg,
- j) 117. § (2a) bekezdés b) pontjában a „díjra” szövegrész helyébe a „díjra – a (2b) bekezdés szerinti kivétellel –” szöveg,
- k) 132. § (1) bekezdés f) pontjában a „jogkövetkezményeket” szövegrész helyébe a „jogkövetkezményeket, a 92/K. § (8)–(10) bekezdése szerinti közzététel részletes szabályait” szöveg

lép.

(2) Az Szt.

- a) 58/A. § (2a) bekezdésében az „illetve férőhelyszámnak” szövegrész helyébe a „férőhelyszám, illetve feladatmutatónak” szöveg,
- b) 58/A. § (2f) bekezdésében a „férőhelyszám” szövegrész helyébe a „férőhelyszám, illetve feladatmutató” szöveg,
- c) 132. § (1) bekezdés p) pontjában a „támogató szolgáltatás, a közösségi ellátások” szövegrész helyébe a „szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás” szöveg

lép.

20. §

Hatályát veszti az Szt.

- a) 4. § (3) bekezdésében a „78.” szövegrész,
- b) 19. § (4) bekezdésében az „a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott módon” szövegrész,
- c) 47. § (2) bekezdésében az „– az 55/D. §-ban meghatározott kivétellel –” szövegrész,
- d) 55/D. §-a és az azt megelőző alcím címe,
- e) 132. § (1) bekezdés *t*) pontja.

2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

21. §

(1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 39. § (2) bekezdés *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében)

„*c*) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutás megszervezése,”

(2) A Gyvt. 39. § (4) bekezdés *c)–e*) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében)

„*c*) kezdeményezni

- ca*) egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevétele,
- cb*) szociális alapszolgáltatások – különösen a családsegítés – igénybevétele,
- cc*) egészségügyi ellátások igénybevétele,
- cd*) pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele, vagy
- ce*) a gyermek védelembe vételét vagy – súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén – a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- d*) a veszélyeztetettség mértékének megfelelően javaslat készítése
- da*) a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,
- db*) a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- dc*) a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására,
- dd*) a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására, megszüntetésére,
- e*) a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködés a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását.”

22. §

(1) A Gyvt. 40. §-át megelőző alcím címsora helyébe a következő címsor lép:

„A gyermekjóléti szolgálat”

(2) A Gyvt. 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § (1) A települési önkormányzat a 39. §-ban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás feladatait önálló intézményként, illetve családsegítő szolgálat, vagy a 96. § (4), illetve (5) bekezdése szerinti egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként, illetve a jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával biztosítja (a továbbiakban együtt: gyermekjóléti szolgálat).

(2) A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv),

d) szervezi a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatainak ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

i) részt vesz a jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

j) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(3) Gyermekjóléti központnak minősül az az önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működő gyermekjóléti szolgálat, amely az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat, így

a) utcai és lakótelepi szociális munkát,

b) kapcsolattartási ügyeletet,

c) kórházi szociális munkát,

d) készenléti szolgálatot

biztosít.”

23. §

A Gyvt. a következő 40/A. §-sal és azt megelőzően a következő alcím címsorral egészül ki:

„A gyermekjóléti szolgálatra és a gyermekjóléti központra vonatkozó közös szabályok

40/A. § Gyermekjóléti szolgálatot, gyermekjóléti központot egyházi fenntartó és nem állami fenntartó is működtethet.”

24. §

(1) A Gyvt. 51. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Krízisközpontként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.”

(2) A Gyvt. 51. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Titkos menedékházként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.”

(3) A Gyvt. 51. §-a a következő (10) és (11) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A titkos menedékház befogadja a kapcsolati erőszak miatt krízishelyzetbe került, illetve otthontalanná vált bántalmazottat és gyermekét, valamint az (5) bekezdés szerinti bántalmazott családot.

(11) A titkos menedékház a (10) bekezdésben foglalt személy számára legfeljebb hat hónap időtartamra

a) lakhatást biztosít, és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés ellátást, valamint segítséget nyújt az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez,

b) közreműködik – a gyermekjóléti, illetve családsegítő szolgálattal együttműködve – a titkos menedékház szolgáltatást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,

c) segítséget nyújt a bántalmazás következtében kialakult pszichés sérülések kezelésében és jogi tanácsadással segíti a (10) bekezdésben foglalt személy érdekeinek védelmét.”

25. §

(1) A Gyvt. 94. § (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2a) Lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni

a) a települési önkormányzat,

b) a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve

c) a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat.”

(2) A Gyvt. 94. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni a megyei jogú város.”

26. §

(1) A Gyvt. 98. § (6) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A szolgáltatói nyilvántartás adatai közül nem nyilvános)

„b) a titkos menedékház valamennyi adata,”

(2) A Gyvt. 98. § (6) bekezdése a következő *c)* és *d)* ponttal egészül ki:

(A szolgáltatói nyilvántartás adatai közül nem nyilvános)

„c) a krízisközpont és a félutas ház címe, továbbá az arra vonatkozó adat, hogy a családok átmeneti otthona krízisközpontként működik-e,

d) a *b)* és *c)* pontban nem említett családok átmeneti otthonának és a gyermekek átmeneti otthonának címe, ha a fenntartó ezt kéri.”

(3) A Gyvt. 98. §-a a következő (11)–(14) bekezdéssel egészül ki:

„(11) A Szociális Ágazati Portálon – a (12) és (13) bekezdésben meghatározottak szerint – közzé kell tenni

a) a működést engedélyező szervnek a szolgáltató, intézmény, hálózat (székhely, telephely) ellenőrzése során hozott, fellebbezésre való tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatát,

b) a működést engedélyező szerv jogerős határozatát, fenntartóval kötött hatósági szerződését és hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegését megállapító végzését, ha a szolgáltató, intézmény, hálózat (székhely, telephely) személyi vagy tárgyi feltételeinek hiánya miatt jogkövetkezményt állapított meg, vagy a fenntartóval hatósági szerződést kötött,

c) a működést engedélyező szerv jogerős határozatát, fenntartóval kötött hatósági szerződését és hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegését megállapító végzését, ha a 100/A. § (1) bekezdés *a)*, *b)* vagy *e)* pontjában meghatározott jogsértés miatt jogkövetkezményt állapított meg, vagy a fenntartóval hatósági szerződést kötött,

d) az *a)*–*c)* pontja szerinti ügyben a jogorvoslat vagy megismételt eljárás során hozott és a közzétett döntés érdekében változást eredményező hatósági döntést vagy bírósági határozatot.

(12) A hatósági döntésről és a hatósági szerződésről közzétett dokumentumnak tartalmaznia kell

a) a közzététel napját és a (11) bekezdés szerinti jogcímét,

b) az eljáró működést engedélyező szerv megnevezését,

c) az ügy számát és tárgyát,

d) a 100/A. § (1) bekezdés *e)* pontja szerinti jogsértés esetén

da) a szolgáltatást nyújtók nevét,

db) a végzett gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység megnevezését,

dc) a szolgáltatásnyújtás helyét, és

dd) a megállapított jogkövetkezményeket,

e) a *d)* pontban nem említett jogsértés esetén

ea) a fenntartó nevét, székhelyét és adószámát,

eb) a szolgáltató, intézmény, hálózat (székhely, telephely) címét – a 98. § (6) bekezdés *c)* és *d)* pontja szerinti kivételekkel – és ágazati azonosítóját,

ec) a jogsértéssel érintett gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység megnevezését,

ed) a megállapított tényállást,

ee) a megsértett jogszabályi rendelkezések megjelölését, és

- ef)* a hatósági döntésben megállapított jogkövetkezményeket, illetve a fenntartó által a hatósági szerződésben vállalt kötelezettségeket, és az azok megszegésének esetére kikötött jogkövetkezményeket,
- f)* a jogerő beálltára vagy annak hiányára történő utalást,
- g)* a döntéssel szembeni jogorvoslati eljárás tényét, valamint
- h)* a jogorvoslat vagy megismételt eljárás során hozott hatósági döntés vagy bírósági határozat esetén a hatósági döntést vagy bírósági határozatot, és annak rövid indokolását.

(13) Titkos menedékház ügyében hozott hatósági döntés és bírósági határozat nem tehető közzé. A (6) bekezdés *c)* és *d)* pontja szerinti esetben a (12) bekezdés szerinti adatokat úgy kell közzétenni, hogy abból az intézmény (székhely, telephely) és a félutas ház címe ne legyen megismerhető.

(14) A Szociális Ágazati Portálról a közzétett dokumentumot

- a)* a szolgáltató, intézmény, hálózat (székhely, telephely) szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzését követően haladéktalanul el kell távolítani, ha a 100/A. § (1) bekezdés *e)* pontja szerinti jogsértő állapot a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel szűnik meg,
- b)* a jogsértő állapot megszűnését követő öt év elteltével kell eltávolítani, ha a 100/A. § (1) bekezdés *e)* pontja szerinti jogsértő állapot nem a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel szűnik meg,
- c)* az *a)* és *b)* pontban nem említett esetben a jogsértés időpontját, illetve a jogsértő állapot megszűnését, de legkorábban a közzétételt követő egy év elteltével kell eltávolítani.”

27. §

A Gyvt. 100/A. §-a a következő (1a) és (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdés *e)* pontja szerinti esetben a bírság legalacsonyabb összege 250 000 forint, legmagasabb összege 1 000 000 forint.

(1b) Az (1a) bekezdésben nem említett esetben a bírság legmagasabb összege 200 000 forint.”

28. §

A Gyvt. 139. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Gyermejjóléti szolgáltatás esetében csak a (2) bekezdés *a)* pont *aa)* és *ac)* alpontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni, ha a gyermejjóléti szolgáltatás nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható.”

29. §

A Gyvt. 141/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„141/A. § A Kormány által kijelölt szerv – a személyes gondoskodás rendszerének és finanszírozásának tervezhetősége érdekében – országos jelentési rendszert működtet. A fenntartó az országos jelentési rendszer számára köteles bejelenteni a kormányrendeletben meghatározott – személyes adatnak nem minősülő – adatokat.”

30. §

(1) A Gyvt. XXII. Fejezete a Térítési díj alcímet megelőzően a következő 145/C. §-sal egészül ki:

„145/C. § A Gyerekházak, a krízisközpontok, a félutas házak és a titkos menedékházak működtetését az állam – a külön jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni.”

(2) A Gyvt. 145/C. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„145/C. § A Gyerekházak, a krízisközpontok, a félutas házak és a titkos menedékházak működtetését az állam – a külön jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni. Az éves támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.”

31. §

A Gyvt. a következő 174. §-sal egészül ki:

„174. § (1) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi ...törvénnyel megállapított 98. § (11)–(14) bekezdését akkor kell alkalmazni, ha
a) a jogsértést 2015. július 31-ét követően követik el, vagy a jogsértő állapot 2015. július 31-ét követően szűnik meg, és
b) a működést engedélyező szerv a jogkövetkezményt 2015. július 31-ét követően állapítja meg.

(2) Ha a 100/A. § (1) bekezdés *e)* pontja szerinti jogsértő állapot 2015. augusztus 1-jét megelőzően megszűnik, a 2015. augusztus 1-jét megelőzően hatályos bírságösszeget kell alkalmazni.

(3) A fenntartó 2016. február 1-jéig köteles kérelmezni a 2015. december 31-én működő Gyerekházának bejegyzését a szolgáltatói nyilvántartásba. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, a Gyerekházat az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.”

32. §

A Gyvt.

a) 11/A. § (2) bekezdés *b)* pontjában az „a gyermekjóléti szolgálat” szövegrész helyébe a „továbbá a gyermekjóléti szolgálat” szöveg,

b) 17. § (1) bekezdés *b)* pontjában az „a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,” szövegrész helyébe az „a családsegítő szolgálat és a családsegítő központ,” szöveg,

c) 17. § (2) bekezdés *a)* pontjában a „gyermek veszélyeztetettsége esetén” szövegrész helyébe a „gyermek veszélyeztettségének észlelése esetén” szöveg,

d) 17. § (2a) bekezdésében az „intézmény, személy” szövegrész helyébe az „intézmény vagy személy” szöveg,

e) 17. § (5) bekezdésében a „külön jogszabály” szövegrész helyébe a „jogszabály” szöveg,

f) 35. § (6) bekezdésében a „Panaszjoguk gyakorlására” szövegrész helyébe az „A gyermekjóléti szolgálatban és a házi gyermekfelügyelet formájában biztosított napközbeni ellátásban részesülők panaszjogának gyakorlására” szöveg,

- g) 37/A. § (3a) bekezdésében a „megszünteti, ha” szövegrész helyébe a „megszünteti akkor is, ha” szöveg,
 h) 38/A. § (2) bekezdésében a „gyermek és család” szövegrész helyébe a „gyermek és a család” szöveg,
 i) 39. § (5) bekezdésében a „gyermek visszahelyezése” szövegrész helyébe a „gyermek családba történő visszahelyezése” szöveg,
 j) 51. § (6) bekezdés a) pont ab) alpontjában az „okok” szövegrész helyébe az „okok, körülmények” szöveg,
 k) 94. § (3) bekezdés d) pontjában a „gyermekjóléti központot [40. § (3) bek.]” szövegrész helyébe a „gyermekjóléti központot” szöveg,
 l) 96. § (5) bekezdésében a „(4) bekezdés szerinti intézményben” szövegrész helyébe a „(4) bekezdés szerinti közös igazgatású gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi intézményben” szöveg,
 m) 98. § (5) bekezdésében a „szolgáltatói nyilvántartást vezető szerv honlapján” szövegrész helyébe a „Szociális Ágazati Portálon” szöveg,
 n) 145. § (2) bekezdésében az „(a továbbiakban: befogadás)” szövegrész helyébe az „(a továbbiakban: befogadás), a 145/C. §-ban foglaltak kivételével” szöveg,
 o) 162. § (1) bekezdés i) pontjában a „jogkövetkezményeket” szövegrész helyébe a „jogkövetkezményeket, a 98. § (11)–(14) bekezdése szerinti közzététel részletes szabályait” szöveg,
 p) 162. § (1) bekezdés w) pontjában a „családok átmeneti otthona által működtetett krízisközpont” szövegrész helyébe a „Gyerekházak, a krízisközpontok, a félutas házak és a titkos menedékházak” szöveg

lép.

33. §

(1) Hatályát veszti a Gyvt.

a) 139. § (3) bekezdés c) pontja,

b) 100/A. § (1) bekezdésében az „ellenőrzési jogkörében jogsértésenként legfeljebb 200 ezer forint összegű” szövegrész,

c) 162. § (1) bekezdés y) pontja.

(2) Hatályát veszti a Gyvt. 38/A. § (3) bekezdése.

3. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény módosítása

34. §

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A rokkantsági ellátásban részesülő tizenöt napon belül értesíti a rehabilitációs hatóságot, ha

a) a jogosultsági feltételeket megalapozó körülményeiben változás következett be,

b) az egészségi állapotában tartós javulás vagy rosszabbodás következett be, vagy

c) keresőtevékenységet folytat, és a jövedelme 3 egymást követő hónapon keresztül meghaladja a minimálbér 150 százalékát.”

35. §

Az Mmtv. 19. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Rokkantsági ellátásban részesülő személy esetén az (1) bekezdés a) pontja szerinti felülvizsgálatot nem kell elvégezni, ha

a) a felülvizsgálatra az ellátás megállapításáról szóló, vagy a felülvizsgálati eljárás során hozott döntésben meghatározott időpontban, vagy

b) a felülvizsgálati eljárás megindításának időpontjában

az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg.”

36. §

(1) Az Mmtv. 38. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A 23-24. § alkalmazásában)

„a) a 33. § szerinti felülvizsgálattal érintett személyek esetében a felülvizsgálat alapján hozott jogerős döntést követő harmadik hónap első napjáig, a 38/C. § szerint a komplex minősítés alól mentesülő személyek esetében a rokkantsági ellátás időtartama alatt,”

(megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni azt a személyt is, aki 2011. december 31-én a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 42. és 42/B. §-a szerint megváltozott munkaképességű munkavállalónak minősült vagy foglalkoztatása alapján a munkáltató 2011. decemberében megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtott költségvetési támogatásban részesült.)

(2) Az Mmtv. 38. § (3) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(A 25. § alkalmazásában rehabilitációs hatóság komplex minősítése szerinti megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni)

„f) a 38/C. § szerint a komplex minősítés alól mentesülő személyt is az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig.”

37. §

Az Mmtv. a következő 38/C. és 38/D. §-sal egészül ki:

„38/C. § A 32. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rokkantsági ellátásban és a 33. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetén, ha

a) az ellátást megállapító vagy a korábbi felülvizsgálati eljárás során hozott döntésben meghatározott időpontban esedékes, vagy

b) a 33. § (6) bekezdése szerinti

felülvizsgálati eljárás megindításának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg, a rehabilitációs hatóság a komplex minősítés elvégzése nélkül az ellátás változatlan összegű, rokkantsági ellátásként történő továbbfolyósításáról dönt.

38/D. § Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évitörvénnyel megállapított 19. § (1a) bekezdését és 38/C. §-t a 2015. augusztus 1-jén folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásokban még nem kell alkalmazni.”

38. §

Az Mmtv.

- a) 19. § (1) bekezdés c) pontjában a „30 napi” szövegrész helyébe a „60 napi”,
b) 27. § (1) bekezdés c) pontjában, 27. § (6) bekezdésében, 27/A. § (1) bekezdés c) pontjában, 27/A. § (6) bekezdésében, 28. § (3)–(6) bekezdésében a „társadalmi felzárkózásért felelős miniszter” szövegrész helyébe a „szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter” szöveg lép.

4. Záró rendelkezések

39. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – 2015. augusztus 1-jén lép hatályba.

(2) A 2. §, a 3. §, a 6. §, a 7. §, a 12. §, a 14. §, a 15. §, a 17. §, a 19. § (2) bekezdése, a 28. §, a 30. § (2) bekezdése és a 33. § (2) bekezdése 2016. január 1-jén lép hatályba.

Indokolás

Általános indokolás

A Javaslattal a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) módosításait tartalmazza.

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások terén a tavalyi évben megkezdett intézkedések és átalakítási folyamatok folytatódnak a célzottabb szolgáltatásnyújtás érdekében. A módosítások közül kiemelendő a házi segítségnyújtás szolgáltatás átalakítása annak érdekében, hogy az igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtásra kerüljön sor, és az állami szerepvállalás erősödjön a nagyobb ellátási szükséglettel rendelkező személyek irányában. Hangsúlyos eleme a Javaslattal továbbá, hogy a pályázati úton, finanszírozási szerződéssel finanszírozott szolgáltatások – a hosszú távú fenntarthatóság tervezését jobban szolgáló – „normatív” támogatási rendszerbe visszakerülnek. A pályázati rendszer megszüntetésével az érintett szolgáltatások fenntartói ismét a költségvetési törvény által meghatározott feltételek szerint fognak támogatásban részesülni. Az előterjesztés az említetteken túl több, a jogkövető magatartást ösztönző módosítási javaslatot is tartalmaz.

A Gyvt. módosításának további célja, hogy a kapcsolati erőszak áldozatait segítő ellátórendszer speciális eleme, a titkos menedékház nevesítetten megjelenítésre kerüljön a törvényben. Ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy jogszabályi szinten meghatározásra kerüljenek a titkos menedékház azon egyedi jellemzői, melyek a szakmai tevékenység és működés szempontjából is megkülönböztetik a szintén kapcsolati erőszak áldozatait segítő ún. krízisközpontoktól.

Az Mmtv. módosítása a megváltozott munkaképességű személyek felülvizsgálatában egyes, az öregségi nyugdíjkorhatárt 5 éven belül elérő személyek mentesítését célzó változtatásokra tesz javaslatot.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Az Szt. jövedelemfogalmának módosítását az indokolja, hogy a 2015. március 1-jén bevezetett települési támogatás keretében nyújtott támogatási formák közül a hatályos törvénytörvény szöveg kizárólag a rendkívüli települési támogatás formájában nyújtott ellátást zárja ki a jövedelemfogalom alól. A módosítás célja, hogy a szabályozást összhangba hozza a szociális törvény által korábban alkalmazott logikával, miszerint a lakhatási célokra, adósságkezelési célra valamint az egészségügyi kiadásokhoz nyújtott támogatások sem tekintendők jövedelemnek az egyéb ellátásokra való jogosultság megállapítása során.

A 2-3. §-hoz

A hatályos szabályok alapján családsegítés esetén nem kell jelenteni az igénybevevői nyilvántartásba, ha a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható. Indokolt a jelentéstételi kötelezettséget kiterjeszteni erre az esetre is, mert így teljes körűen

biztosított lesz az igénybevevők számának nyomon követhetősége, amely az ellenőrzést is megkönnyíti. A szolgáltatást egy alkalommal igénybe vevők esetében azonban nem kell valamennyi adatot rögzíteni a nyilvántartásban, csak a természetes személyazonosító adatokat és a TAJ-számot.

A rendelkezés kiegészíti az igénybevevői nyilvántartás adattartalmát házi segítségnyújtás esetén, mivel a szolgáltatás átalakítására tekintettel szükséges, hogy a szakmai irányítás információkkal rendelkezzen a megállapított gondozási szükségletéről és a nyújtott szolgáltatásról.

A 4. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Szociális Ágazati Portált működtet. Ez az internetes felület széleskörű információk elérési helye mind a szakma, mind az érdeklődő állampolgárok számára.

Az 5. §-hoz

A módosítás a korábban is fennálló feladat szövegezésének pontosítását szolgálja.

A 6. §-hoz

A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások esetében a 2009. évtől pályázati finanszírozási rendszer került bevezetésre. A kör később bővült az utcai szociális munkával. A pályázati úton történő finanszírozás elősegítette a területi kiegyenlítődést, a nem valós szolgáltatók kiszűrését, és megakadályozta az indokolatlan forráskiáramlást. Ugyanakkor a feladatmutató alapján finanszírozott támogató szolgáltatás és közösségi alapellátások esetén a rendszer bizonytalansággal és adminisztratív többletterherrel járt. Erre tekintettel a pályázati rendszer e három szolgáltatás esetében 2016. január 1-jétől megszüntetésre kerül, és a fenntartók ismételten a költségvetési törvény által meghatározott feltételek szerint fognak támogatásban részesülni. A már működő és támogatásban részesülő szolgáltatások a törvény erejénél fogva befogadásra kerülnek a finanszírozási rendszerbe, új kapacitások létrehozására vagy bővítésre azonban már csak befogadással lesz mód.

A 7. §-hoz

A házi segítségnyújtás terén az elmúlt évek tapasztalatai azt tükrözik, hogy számos esetben olyan igénybevevői kör számára, olyan tevékenységek végzése és finanszírozása történik, amelyek nem tartoznak az állami támogatással működtetett szociális szolgáltatás szakmai feladatai közé. Több esetben tárta fel a hatósági ellenőrzés, hogy szakmailag megkérdőjelezhető tartalmú szolgáltatásnyújtás történik: a szolgáltatások nem felelnek meg az igénybevevők szükségleteinek, illetőleg olyan tevékenységek végzése történik, amelyek nem a szociális gondozó kompetenciájába tartoznak, hanem sokkal inkább komfortérzet javító vagy egyéb lakossági szolgáltatások.

A finanszírozási rendszerbe bekerülő kapacitások – nem feltétlenül az igények növekedésével párhuzamban álló mértékű – növekedése indokolatlan költségvetési kiadást eredményez, sokszor tényleges szolgáltatási tartalom nélkül. A jelenlegi finanszírozási elvek mentén nem érvényesül a differenciáltság a szolgáltatásnyújtás tartalmához igazodva. Az ellátotti létszám alapú finanszírozási mód minél több személy minél kevesebb ráfordítással járó ellátását

ösztönzi, ugyanakkor hátrányosan érinti azokat a szolgáltatókat, akik a magasabb gondozási szükségletű ellátottakról gondoskodnak, és a házi segítségnyújtás ténylegesen elvárható szakmai tartalmának megfelelő szolgáltatásokat nyújtvák.

Az előbbiekre tekintettel a rendelkezésre álló szolgáltatási kapacitások olyan irányú átszervezése szükséges, amely hatékonyabb szolgáltatásnyújtást és célzottabb finanszírozást tesz lehetővé, annak szem előtt tartásával, hogy a szolgáltatásnyújtás biztosítása mellett minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek. Ennek érdekében a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kör kerül kialakításra: a szociális segítség, amelyhez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek tartoznak, és a személyi gondozás, amelynek keretében „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szakképesítés birtokában.

A szociális segítséget társadalmi gondozói megbízással rendelkező szakképzetlen személy, önkéntes, továbbá szociális szövetkezet is végezheti. A személyi gondozást csak szociális vagy egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy végezheti, társadalmi gondozói, illetve foglalkoztatásra irányuló jogviszonynak nem minősülő jogviszonyban nem végezhető ez a tevékenység. A személyi gondozás mellett a szociális gondozó a szociális segítség körébe tartozó tevékenységeket is elvégezheti.

A gondozási szükségletet a továbbiakban is vizsgálni kell, a korábbiakhoz képest azzal a változással, hogy annak megállapítására is sor kerül, hogy az igénylő számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt-e. Az intézményvezetői hatáskörben megállapított gondozási szükséglet felülvizsgálatára és módosítására a rendelkezés jogkört biztosít a működést engedélyező szervek számára, amellyel ellenőrzési feladatkörükben eljárva élhetnek.

A 8. §-hoz

A módosítás a korábban is fennálló feladat szövegezésének pontosítását szolgálja.

A 9. §-hoz

Jelenleg pályázat útján történik a regionális illetékességű diszpécserközpontok kijelölése az utcai szociális munkát végző, külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő szervezetek közül. A kijelölés öt évre szól, amelynek leteltét megelőzően három hónappal új pályázat kiírására kerül sor. Tekintettel a jogszabályban megfogalmazott szakmai feltételekre, viszonylag szűk a feladatellátásra alkalmas szervezetek száma, ezért a pályázati rendszer fenntartása nem indokolt. A módosítás a pályáztatás helyett miniszteri kijelölést vezet be, amely nem öt évre, hanem visszavonásig szól, ezzel biztosítva a szolgáltatás folytonosságát és a működtetés finanszírozását.

A 10. §-hoz

A módosítás a bekezdés ellátási kötelezettség tartalmi átalakítása nélküli szerkezeti egyszerűsítését tartalmazza.

A 11. §-hoz

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által üzemeltetett Szociális Ágazati Portálon közzétett adatok révén a nyilvánosság számára is megismerhetőek lesznek azok a fenntartók, amelyek – a törvényben meghatározott – jogsértést követtek el, valamint azok, akik a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés nélkül nyújtanak jogsértő módon szolgáltatást. Az így hozzáférhető információk segítséget nyújthatnak egy szolgáltatás igénybevétele iránti döntés meghozatala során a potenciális igénybevevőknek, egyszerre lehetnek alkalmasak a tájékoztatásra és a jogsértő cselekmények elkövetésétől való visszatartásra.

A 12. §-hoz

Az önkéntes jogkövetés ösztönzése érdekében a rendelkezés új bírságtényállást határoz meg, amely legfeljebb 200 ezer Ft összegű bírság kiszabását helyezi kilátásba, ha az intézményvezető nem a valóságnak megfelelően állapítja meg, hogy az ellátott számára szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e, vagy nem a valóságnak megfelelően állapítja meg a gondozási szükséglet mértékét.

A 13. §-hoz

Tapasztalatok szerint a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés nélkül működő szolgáltatók száma nem csökkent az utóbbi években, ezért emelni kell a szociális igazgatási bírság jelenleg 500 ezer Ft-ban maximált összegét. Erre tekintettel a rendelkezés a bejegyzés nélküli szolgáltatásnyújtás esetén a bírság felső összeghatárát 1.000.000 Ft-ra emeli, és 250.000 Ft-ban határozza meg annak legalacsonyabb összegét.

A 14-15. §-hoz

A hatályos szabályok szerint a házi segítségnyújtásért térítési díjat kell fizetni. E szabály ellenére a tapasztalatok azt mutatják, hogy sok az indokolatlan ingyenes szolgáltatásnyújtás. Ennek kiküszöbölése érdekében kerül meghatározásra a gondozási óradíj legkisebb összege, valamint az ingyenes szolgáltatásnyújtás és a csökkentett térítési díj fizetésének esetei.

A 16. §-hoz

A támogatott lakhatás térítési díjára a tartós bentlakásos intézmények térítési díjára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Azon személyek esetében, akik a fogyatékos személyek, pszichiátriai és szenvedélybetegek ápoló-gondozó otthonainak kiváltása miatt költöznek támogatott lakhatásba, nem indokolt a belépési hozzájárulás megfizettetése a már létező jogviszonyukra tekintettel, ezért ez az eset kivételként kerül meghatározásra.

A 17. §-hoz

A törvényjavaslat az 0. §-ban foglaltakkal összhangban módosítja a pályázati finanszírozású szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat. A finanszírozás biztonsága érdekében a pályázati finanszírozású szolgáltatások fajlagos támogatási összegeit a költségvetési törvény fogja tartalmazni.

A 18. §-hoz

A rendelkezés a módosításokkal összefüggő átmeneti szabályokat tartalmazza.

Átmeneti rendelkezés rögzíti, hogy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra vonatkozó, a közfoglalkoztatásba vonással összefüggésben (az ún. szövegcsere módosítások között) módosuló szünetelési szabályt a törvény hatályba lépését követően kezdődő közfoglalkoztatás esetében kell alkalmazni.

A házi segítségnyújtás átalakításával összefüggésben az intézményvezetőknek felül kell vizsgálniuk a házi segítségnyújtásban részesülők szükségletét, és az új kategóriák szerint meg kell határozniuk, hogy szociális segítségre vagy személyi gondozásra van szükségük; másfelől a fenntartóknak rögzíteniük kell a megállapított pontszámot és gondozási óraszámot az igénybevevői nyilvántartásban.

Átmeneti szabályban kerül rögzítésre, hogy 2016. január 1-jétől a finanszírozási rendszerbe be lesz fogadva az a támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás, valamint az a feladatmutató, amely után a fenntartó 2015. október 1-jén hatályos finanszírozási szerződés alapján támogatásra jogosult.

A 19. §-hoz

A rendelkezés a módosításokkal összefüggő szövegrészes korrekciókat tartalmazza.

A 20. §-hoz

A szakasz a hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

A 21. §-hoz

A módosítás pontosító rendelkezést tartalmaz.

A 22. §-hoz

A módosítás – a gyermekjóléti szolgáltatás ellátásának tartalmi átalakítása nélkül – nyelvtani egyszerűsítést, pontosítást tartalmaz.

A 23. §-hoz

A módosítás szerkezeti tagolásra vonatkozó pontosító rendelkezést tartalmaz.

A 24. §-hoz

A kapcsolati erőszak áldozatai számára komplex ellátást biztosító titkos menedékház működése jelenleg a családok átmeneti otthonainak rendszerére épül, hasonlóan a krízisközpontok működéséhez. Míg a családok átmeneti otthona a család komplex problémájának megoldására fókuszál; a krízisközpontokban és a titkos menedékházban a kapcsolati erőszak (bántalmazás) miatt kialakult krízishelyzet mérséklése, megszüntetése a cél.

A titkos menedékház a kapcsolati erőszak áldozatait segítő ellátórendszer kiemelt, a működés tekintetében speciális intézménye. A titkos menedékház 29 férőhelyes, míg a krízisközpontok egyszerre 4-6 fő bántalmazott ellátását tudják megoldani. A titkos menedékház fogadja elsősorban a közvetlen életveszély elől menekülő áldozatokat; ezen személyek esetében a

védelem és a titkosság biztosítása kiemelt követelmény. A titkos menedékházba kerülő – legsúlyosabb krízishelyzetben lévő – áldozatok esetében a bántalmazottak helyzetéből, jellemző egészségügyi és mentálhigiénés állapotukból kifolyólag hosszabb ellátási időre van szükség, mint amit a krízisközpontok biztosítani tudnak. Az eredményes krízisintervenció érdekében indokolt a maximum 6 hónapos ellátás lehetővé tétele.

A titkos menedékház célja, hogy krízishelyzetben azonnali segítséget, lakhatást és szükség szerinti teljes körű ellátást biztosítson a bántalmazottaknak. Fontos, hogy az intézmény mindig rendelkezzen betölthető férőhellyel. A titkos menedékház a krízisközpontokhoz hasonlóan kötelező szakmai protokoll alapján működik, mely a működés ellenőrzésének és a feladat-finanszírozásnak is az alapja egyben.

A 25. §-hoz

A módosítás a korábban is fennálló feladat szövegezésének pontosítását szolgálja.

A 26. §-hoz

A rendelkezés biztosítja a nyilvánosság kizárását a krízisközpont és a félutas ház címe, valamint a titkos menedékház valamennyi adata vonatkozásában.

Az Szt. módosításával egyező elvek mentén a Gyvt.-ben is kialakításra kerül a meghatározott jogsértést elkövetők, valamint a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés nélkül jogsértő módon szolgáltatást nyújtók listájának közzétételére vonatkozó szabályozás.

A 27. §-hoz

Az Szt. módosításával egyezően az Gyvt.-ben is megemelkedik a bejegyzés nélkül működő szolgáltatókra kiszabható bírság.

A 28. §-hoz

A jelenlegi szabályok alapján nem kell jelenteni az igénybevevői nyilvántartásba gyermekjóléti szolgáltatás esetében, ha a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható. Indokolt a jelentéstételi kötelezettséget kiterjeszteni erre az esetre is a családsegítéshez hasonlóan, mert így teljes körűen biztosított lesz az igénybevevők számának nyomon követhetősége, amely az ellenőrzést is megkönnyíti. A szolgáltatást egy alkalommal igénybe vevők esetében nem kell valamennyi adatot rögzíteni a nyilvántartásban, csak a természetes személyazonosító adatokat és a TAJ-számot.

A 29. §-hoz

Jelenleg az országos jelentési rendszer csak a szociális szolgáltatást nyújtókra terjed ki, és számos, a szakmai irányításhoz és tervezéshez szükséges, kormányrendeletben meghatározott adatot tartalmaz a szolgáltatások vonatkozásban. Indokolt e kört a jövőben kibővíteni a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásokkal is.

A 30. §-hoz

A rendelkezés pontosítja a krízisközpontok, a félutas házak, a titkos menedékházak és a Biztos Kezdet Gyerekházak finanszírozására vonatkozó szabályokat. A finanszírozás biztonsága érdekében a pályázati finanszírozású szolgáltatások fajlagos támogatási összegeit a költségvetési törvény fogja tartalmazni.

A 31. §-hoz

A rendelkezés a módosításokkal összefüggő átmeneti szabályokat tartalmazza.

A fenntartó 2016. február 1-jéig köteles kérelmezni a 2015. december 31-én működő Gyerekházának bejegyzését a szolgáltatói nyilvántartásba. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, a Gyerekházat az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.

A 32. §-hoz

A rendelkezés a módosításokkal összefüggő szövegrészes korrekciókat tartalmazza.

A 33. §-hoz

A szakasz a hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza. A módosítással a Biztos Kezdet Gyerekházak a gyermekjóléti alapellátás rendszerének részeivé válnak.

A 34. §-hoz

A szabály az Mmtv. módosításával, az egységes jogértelmezés érdekében egyértelművé teszi, hogy a rokkantsági ellátásban részesülő személyeknek – a rehabilitációs ellátásban részesülőkhez hasonlóan – az egészségi állapotukban bekövetkezett tartós változásról értesíteniük kell a rehabilitációs hatóságot.

A 35-37. §-hoz

A rendelkezések értelmében azon rokkantsági ellátásban részesülők, akik legkésőbb a felülvizsgálat időpontjáig, vagy az azt követő 5 éven belül betöltik az öregségi nyugdíjkorhatárt, mentesülnek a felülvizsgálati kötelezettség alól.

Azon személyek körében, akik részére 2012. január 1-jét megelőzően folyósított korábbi ellátásuk rehabilitációs ellátásként került továbbfolyósításra, szintén nem kerül sor a komplex minősítésre akkor, ha legkésőbb a felülvizsgálat időpontjában a nyugdíjkorhatár betöltéséig legfeljebb öt év van hátra. Esetükben a felülvizsgálat során az életkorukra tekintettel csak rokkantsági ellátást lehet megállapítani, az állapotjavulás kivételével a korábban folyósított rehabilitációs ellátással azonos összegben.

A rendelkezések az érintett személyi kör vonatkozásában az automatikus felülvizsgálati kötelezettséget szüntetik meg, nem zárják ki azonban az ügyfél bejelentésére, kérelmére állapotváltozás esetén induló felülvizsgálat lehetőségét, melyeket ezt követően is el kell végezni.

A módosítás rögzíti továbbá, hogy a felülvizsgálat alól mentesülő személyeket a rokkantsági ellátásuk időtartama alatt – a törvényben meghatározott feltételekkel – megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni a rehabilitációs hozzájárulás megfizetésére

vonatkozó kötelezettség, továbbá az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig az akkreditált munkáltatóknak pályázati úton nyújtott támogatások szempontjából.

A 38. §-hoz

A módosítás értelmében a rehabilitációs ellátásban részesülők esetén a korábbi 30 nap helyett legalább 60 nap egybefüggő keresőképtelenség esetén keletkezne felülvizsgálati kötelezettség. A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a rehabilitációs ellátásban részesülő, keresőtevékenységet folytató személyeknél számos esetben előfordul 30 nap egybefüggő keresőképtelenség. Ez az állapot a megváltozott munkaképességű személyek vonatkozásában gyakran összekapcsolódik a már meglévő egészségi problémával, illetve a szükséges kivizsgálásokkal. A gyakorlati tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a 30 napig tartó keresőképtelenség nem feltétlenül jelenti az állapot tartós rosszabbodását, ezért indokolt ennek az időszaknak a 60 napra történő emelése. A rendelkezés további technikai pontosításokat tartalmaz.

A 39. §-hoz

A szakasz a törvényjavaslat hatályba léptető rendelkezéseit tartalmazza.